

Scott F. Fitzgerald

Strania poveste a lui Benjamin Button

...și alte povestiri din epoca jazz-ului

TKJ
Publishing
House

Scott F. Fitzgerald

Strania poveste a lui
Benjamin Button
...și alte povestiri din epoca jazz-ului

Traducere din limba engleză
Carmen Tudorache

Strania poveste a lui
Benjamin Button

Acesta este epitomul vieții. Prima jumătate a vieții constă din capacitatea de a te bucura fără a avea șansă; a doua jumătate constă din șansă fără a avea capacitate.

MARK TWAIN, 19 iulie 1901

Capitolul 1

Nu mai departe de anul 1860, să te naști acasă era un lucru dorit. În prezent, după cum mi se spune, mințile luminate ale medicinei au hotărât ca primul plânset al copilului să fie eliberat în aerul anestezic al unui spital, de preferat unul la modă. Astfel că tinerii, doamna și domnul Roger Button, erau cu cincizeci de ani înaintea modei când au hotărât, într-o zi din vara anului 1860, ca primul lor copil să fie născut într-un spital. Dacă acest anacronism a avut vreo influență asupra uimitoarei povești pe care sunt pe cale să o aștern, nu se va ști niciodată.

Vă voi spune ce s-a întâmplat și vă voi lăsa să judecați singuri.

Familia Roger Button avea o poziție demnă de invidiat, atât social cât și financiar, în Baltimore, înaintea războiului civil. Fiind înrudiți cu familia X și cu familia Y, așa cum știe orice sudist, aveau dreptul de a

fi membri ai acelei nobilimi enorme ce popula în mare măsură Confederația. Aceasta era prima lor experiență cu obiceiul fermecător de a avea copii. Domnul Button era evident nervos. Spera că va fi băiat astfel că va putea fi trimis la Colegiul Yale din Connecticut, unde însuși domnul Button fusese cunoscut vreme de patru ani sub porecla oarecum evidentă de „Palma“.

În dimineața de septembrie, consacrată extraordinarului eveniment, el se trezi nervos la șase, se îmbracă, își aranjă cravata impecabil, și traversă grăbit străzile din Baltimore către spital pentru a afla dacă întunericul nopții a născut o viață nouă din sânul lui.

Când se afla la aproximativ o sută de yarzi de Spitalul Particular Maryland pentru Doamne și Domni, îl zări pe doctorul Keene, medicul familiei, coborând pe treptele din față și frecându-și mâinile ca și cum s-ar fi spălat – așa cum li se cere tuturor doctorilor să facă, de către legile nescrise ale profesiei lor.

Domnul Roger Button, președintele Roger Button & Co., Wholesale Hardware, începu să alerge către doctorul Keene cu mult mai puțină demnitate decât era de așteptat din partea unui domn sudist din acea perioadă.

– Doctor Keene! strigă el. Oh, doctor Keene!

Doctorul îl auzi, privi în jur și îl așteptă. Pe fața lui dură, medicală apărură o expresie întrebătoare în timp ce domnul Button se apropia.

– Ce s-a întâmplat? întrebă domnul Button, în timp ce se apropia găfâind. Ce este? Cum se simte soția mea? E baiat? Care este? Ce ...?

– Vorbiți clar! spuse doctorul Keene tăios. Părea oarecum iritat.

– S-a născut copilul? îl întrebă implorând domnul Button.

Doctorul Keene se încruntă.

– Ei bine, da, presupun... într-un fel. Din nou aruncă o privire ciudată către domnul Button.

– Soția mea este bine?

– Da.

– Este băiat sau fată?

– Până aici! țipă doctorul Keene, cu o izbucnire evidentă de iritare. Am să te rog să mergi și să afli singur. Rușinos!

Spuse ultimul cuvânt aproape dintr-o suflare, apoi se întoarse mormăind:

– Crezi că un caz ca acesta va ajuta reputației mele profesionale? Încă unul ca ăsta și voi fi ruinat – va ruina pe oricine.

– Ce s-a întâmplat? întrebă domnul Button îngrozit. Tripleți?

– Nu, nu tripleți! răspunse doctorul tăios. Mai multe, du-te și află singur. Și luați-vă alt doctor. Te-am adus pe lume, tinere, și am fost medicul familiei tale timp de patruzeci de ani, dar am terminat-o cu voi! Nu mai vreau să te văd nici pe tine, nici vreo rudă de a ta vreodată! La revedere!

Se întoarse brusc, se sui fără nici un cuvânt în faetonul ce îl aștepta lângă bordură și plecă în viteză.

Domnul Button rămase pe trotuar, stupefiat și tremurând din cap până în picioare. Ce nenorocire oribilă se întâmplase? Brusc îi pierise dorința de a mai intra în Spitalul Particular Maryland pentru Doamne și Domni. Cu mare greutate, după câteva momente, se forță să urce treptele și să intre pe ușa principală a spitalului.

O asistentă stătea în spatele unui ghișeu în lumina opacă a holului. Înghițindu-și rușinea, domnul Button se apropie de ea.

– Bună dimineața, spuse ea uitându-se amabil la el.

– Bună dimineața. Eu... eu sunt domnul Button.

La auzul acestor vorbe o imagine de teroare pură se așternu peste fața fetei. Se ridică în picioare și părea gata să fugă din hol, dar se abținea cu foarte mare dificultate.

– Vreau să îmi văd copilul, spuse domnul Button.

Asistenta țipă ușor.

– Ah, bineînțeles! strigă ea isteric. Sus pe scări.

Direct sus pe scări. Mergeți – *sus!*

Fata indică direcția și domnul Button, scăldat într-o transpirație rece, se întoarse clătînându-se și începu să urce către etaj. Ajuns în holul de sus, se adresă unei alte asistente care se apropie de el, cu un lighean în mână.

– Sunt domnul Button, reuși el să articuleze. Vreau să îmi văd...

Cling! Ligheanul se lovi de podea și se rostogoli în direcția treptelor. Cling! Cling! Începu o coborâre metodică ca și cum ar fi luat parte la teroarea generală provocată de acest domn.

– Vreau să îmi văd copilul! zise aproape răstit domnul Button. Era în pragul colapsului. Cling! Ligheanul ajunse la primul etaj. Asistenta își reveni și îi aruncă domnului Button o privire plină de dispreț.

– *Bineînțeles*, domnule Button, aprobă ea cu o voce joasă. Foarte *bine!* Dar dacă ați *știi* în ce situație ne-a pus pe toți în această dimineață! Este absolut imoral! Spitalul nu va mai avea nici o umbră de reputație după...

– Grăbiți-vă! țipă el răgușit. Nu mai suport!

– Urmați-mă, în acest caz, domnule Button.

Se târî după ea. În capătul unui hol lung ajunseră la o cameră din care se auzeau mai multe țipete – într-adevăr, o cameră, care în limbajul ulterior va fi cunoscută sub numele de „camera plânselor“. Intrară.

– Ei bine, bolborosi domnul Button, care este al meu?

– Acolo! spuse asistenta.

Ochii domnului Button îi urmăriră degetul și iată ce văzură. Înfașurat într-o pătură albă voluminoasă și înghesuit într-unul dintre pătuțuri, era un bătrân ce părea a avea în jur de șaptezeci de ani. Părul rar era aproape alb și din bărbie se prelingea o barbă lungă fumurie, care se legăna prostește înainte și înapoi, mișcată de aerul ce venea pe fereastră. Acesta se uită în sus la domnul Button cu ochi tulburi, șterși în care se ascundea o întrebare complicată.

– Am înnebunit? tună domnul Button, teroarea lui transformându-se în furie. Este o glumă dezgustătoare a spitalului?

– Nouă nu ni se pare că este o glumă, răspuse asistenta sever. Și nu știu dacă sunteți nebun sau nu, dar cu siguranță acela este copilul dumneavoastră.

Șuvoaiele de transpirație rece se dublară pe fruntea domnului Button. Închise ochii și apoi, deschizându-i, privi din nou. Nu era nici o greșală – privea la un om de șaptezeci de ani – un *copil* de șaptezeci de ani, un copil ale cărui picioare atârnavă peste marginea pătuțului în care se odihnea.

Privirea calmă a bătrânului trecu de la unul la altul pentru o clipă și apoi, brusc, omul vorbi cu o voce hodorogită și învechită.

– Ești tatăl meu? întrebă el.

Domnul Button și asistenta tresăriră violent.

– Pentru că, dacă ești, continuă bătrânul pe un ton plângăreț, aș vrea să mă scoți din acest loc sau, cel puțin, spune-le să pună un leagăn mai confortabil aici.

– Pentru numele lui Dumnezeu, de unde ai venit? Cine ești? izbucni domnul Button ca un nebun.

– Nu pot să îți spun *exact* cine sunt, răspunse plângăciosul certăreț, deoarece sunt născut doar de câteva ore, dar numele meu de familie este, cu siguranță, Button.

– Miști! Ești un impostor!

Bătrânul se întoarse plictisit către asistentă.

– Frumos mod de a întâmpina un copil nou-născut, se plânse el cu voce joasă. Spune-i că greșește, de ce nu îi spui?

– Greșiți domnule Button, spuse asistenta aspru. Acesta este copilul dumneavoastră și trebuie să scoateți ce este mai bun din el. O să vă rugăm să îl luați acasă cât mai curând posibil, în cursul zilei de azi.

– Acasă? repetă domnul Button nevenindu-i să creadă.

– Da, nu putem să îl ținem aici. Chiar nu putem, înțelegeți?

– Chiar mă bucur, se plânse bătrânul. Acesta nu este un loc bun pentru a ține un tânăr ce apreciază liniștea. Cu toate țipetele și plânsetele astea, nu am putut să trag un pui de somn. Am cerut ceva de mâncare – aici vocea lui ajunsese la un ton ascuțit de protest – și mi-au adus un biberon cu lapte.

Domnul Button se scufundă într-un scaun aproape de fiul său și își acoperi fața cu mâinile.

– Cerule! murmură el, cuprins de groază. Ce vor spune oamenii? Ce trebuie să fac?

– Trebuie să îl luați acasă, insistă asistenta – imediat!

O imagine grotescă se formă cu claritate îngrozitoare înaintea ochilor bărbatului torturat – o imagine a lui traversând străzile aglomerate ale orașului cu această apariție groaznică mergând alături de el.

– Nu pot. Nu pot, gemu el.

Oamenii se vor opri să îi vorbească și ce le va spune? Va trebui să îl prezinte pe acest... acest septuagenar:

„Acesta este fiul meu, născut în această dimineată.“ Și apoi bătrânul își va aduna pătura în jurul lui și se vor târi mai departe, pe lângă magazinele agitate, pe lângă piața de sclavi – pentru un moment domnul Button își dori cu ardoare ca fiul lui să fie fost negru – pe lângă casele elegante ale cartierului rezidențial, pe lângă azilul pentru bătrâni...

– Haide! Adunați-vă, porunci asistenta.

– Vezi, zise bătrânul brusc, dacă tu crezi că am să merg acasă în această pătură, greșești complet.

– Copii au întotdeauna pături.

Cu un pocnet malițios bătrânul ridică un scutec mic alb.

– Uite, plânse el. *Asta* aveau pregătit pentru mine.

– Copii poartă întotdeauna așa ceva, spuse asistenta afectat.

– Ei bine, spuse bătrânul, acest copil nu va mai purta nimic în aproximativ două minute. Pătura asta îmi provoacă mâncărimi. Puteau cel puțin să îmi dea un cearceaf.

– Ține-o pe tine! Ține-o pe tine! spuse domnul Button în grabă. Se întoarse către asistentă. Ce ar trebui să fac?

– Mergeți în oraș și cumpărați-i fiului dumneavoastră niște haine.

Vocea fiului său îl urmărea pe hol:

– Și un baston tată. Vreau să am un baston.

Domnul Button trânti ușa de la intrare cu sălbăticie...

Tarquin
din Cheapside

Capitolul I

Pași alergând – ritmul e stabilit de niște pantofi cu talpa moale, ușori, făcuți dintr-un material ciudat, asemănător pielii, adus din Ceylon; cizme groase grațioase, două perechi, albastru închis și auriu, reflectând lumina lunii în licăriri șterse și pete, aruncând în urma lor o piatră.

Pantofi Ușori strălucește într-o rază de lună apoi se repede într-un labirint de străduțe și devine doar o prezență vizibilă intermitent undeva în față, în întunericul ce se desfășoară. În urmă, *Cizme Grațioase*, cu un blazon înfipt și o emblemă vânturată găsește puterea de a-l blestema pe Dumnezeu și străzile întunecate din Londra.

Pantofi Ușori sare peste o poartă întunecată și rupe un gard viu. *Cizme Grațioase* sare peste poartă și rupe un gard viu – și acolo, surprinzător, erau, atenție – doi lăncieri criminali care aveau o tehnică de aruncare cumplită, deprinsă în Olanda și la granițele Spaniei.

Dar nu se aude nici un strigăt de ajutor. Urmăriții nu cad gâfâind la picioarele gârzii, strângând în mâini o pungă; nici următorii nu fac vreo mișcare de protest. *Pantofi Ușori* trece cu viteza vântului. Garda blesteamă și ezită, privește după fugar și apoi își aruncă lăncile nemilos peste stradă și îl așteaptă pe *Cizme Grațioase*. Întunericul, ca o mână uriașă, acoperea luna.

Mâna se retrage de pe lună și mângâierile ei palide găesc iarăși streășinile și pragurile, și gardianul, rănit, căzut în praf. Mai sus, pe stradă, una dintre *Cizmele Grațioase* lasă o dâră neagră până când se împiedică, așa împleticit cum aleargă, de un șiret pe care îl avea prins de gât.

Garda nu a făcut nimic: Satana este stăpână în noaptea aceasta și Satana pare să fie cel care a apărut neclar în față, călcâiul peste poartă, genunchiul peste gard. Mai mult, adversarul este evident în apropierea casei sau cel puțin în acea zonă a Londrei consacrată capriciilor lui vulgare, pentru că strada se îngusta asemenea unui drum dintr-un tablou și casele se aplecau tot mai mult, luând parte la ambuscada naturală potrivită pentru crimă și sora ei de scenă, moartea neașteptată.

Pe alei înguste și lungi șerpuiesc prada și prădătorii, mereu intrând și ieșind din lumina lunii într-un dans continuu al reginei pe tabla de șah din lumini și umbre. În față, garda, acum fără vesta de piele și aproape orbită de picăturile de sudoare, studiază disperată terenul în dreapta și în stânga. În cele din urmă, încetinește brusc, se întoarce puțin și fuge pe o alee atât de întunecată încât pare că aici soarele și luna au fost în eclipsă de când ultima eră glaciară a trecut peste fața pământului. Două sute de yarzi mai jos se oprește și se strecoară într-o nișă din perete unde se înghesuie și își

trage sufletul în tăcere, un zeu grotesc lipsit de masă sau contur în întuneric.

Cizme Grațioase, două perechi, se apropie, merg în sus, se întorc, se opresc la douăzeci de yarzi de el și vorbesc puțin, răsuflând adânc:

- Eram pe urmele aceluși bătăuș; s-a oprit.
- Cam la douăzeci de pași.
- Se ascunde.
- Să stăm împreună acum și îl vom tăia.

Vocea dispare într-un scârțait de încălțări și nici *Pantofi Ușori* nu așteaptă să audă mai mult – din trei sărituri traversează aleea, apoi sare, flutură un moment pe perete asemenea unei păsări uriașe și dispare înghițit de noaptea flămândă.

O, Vrăjitoare roșcată!

Capitolul I

Merlin Grainger era angajat la Librăria *Pana Lumina Lunii*, pe care poate ați vizitat-o, imediat după colț de Ritz-Carlton pe Strada Forty-seventh. *Pana Lumina Lunii* este, sau mai degrabă era, un magazin mic foarte romantic, revoluționar dar misterios. În interior, era acoperit cu afișe portocalii și roșii cu conținut exotic, care îți tăiau răsufarea și luminat deopotrivă de coperțile luminoase ale edițiilor speciale și de lampa mare turtită din satin stacojiu care era aprinsă toată ziua și se legăna deasupra capetelor. Era cu adevărat o librărie prietenoasă. Cuvintele „*Pana Lumina Lunii*“ erau scrise deasupra ușii într-un fel de broderie șerpuită. Ferestrele păreau mereu pline cu ceva ce trecuse de cenzorii literari cu greu; volume cu coperti de un portocaliu puternic ce își prezentau titlurile pe mici pătrate de hârtie albă. Și peste tot plutea un parfum de mosc, pe care istețul, enigmaticul domn *Pana Lumina Lunii* comandase să

fie stropit – miros ce amintea în parte de un magazin de curiozități din Londra lui Dickens și în parte de o cafenea de pe țărmurile calde ale Bosforului.

De la nouă până la cinci și jumătate, Merlin Grainger întreba doamne bătrâne și plictisite și tineri bărbați cu cearcăne negre sub ochi dacă „le plăcea acest camarad“ sau erau interesați de primele ediții. *Cumpărau romane cu arabi pe copertă sau cărți ce ofereau cele mai noi sonete ale lui Shakespeare așa cum erau dictate transcendental lui Miss Sutton din Dakota de Sud?* adulmeca el.

De fapt, și el le prefera pe cele din urmă, dar ca angajat al *Penei Lumina Lunii* își lua rolul unui cunoscător dezamăgit, pe timpul zilei.

La cinci și jumătate în fiecare după-amiază după ce se târa peste reclama din fereastră pentru a trage în jos jaluzelele din față și spunea la revedere misteriosului domn *Pana Lumina Lunii* și secretarei, domnișoara McCracken, și stenografei, domnișoara Masters, se ducea acasă la fată, la Caroline. Nu lua cina cu Caroline. Este de neconceput că ea, Caroline, s-ar fi gândit să mănânce în biroul lui cu butonii manșetelor periculos de aproape de brânza de vaci, și capătul cravatei lui Merlin aproape să intre în paharul cu lapte – nu îi ceruse niciodată să mănânce cu el. Mânca singur. Intra în magazinul alimentar Braegdort de pe Sixth Avenue și cumpăra o cutie de biscuiți, un tub de pastă de anșoa și câteva portocale, sau un borcan mic de cărnați și niște salată de cartofi și o băutură nealcoolică și cu toate acestea puse într-o pungă maro, se ducea în camera lui de pe strada West Fifty-eighth de la numărul cincizeci-și-ceva și își mânca cina și o vedea și pe Caroline.

Caroline era o persoană foarte tânără și veselă care locuia cu niște doamne mai în vârstă și avea probabil

nouăsprezece ani. Era ca o stafie, pentru că până seara nu exista. Se trezea la viață când se aprindeau luminile în apartamentul ei la aproximativ ora șase, și dispărea cel mai târziu, la miezul nopții. Apartamentul ei era unul drăguț, într-o clădire drăguță cu fațada din piatră albă, situat vis-a-vis de partea din sud a Central Park. Spatele apartamentului se afla față în față cu singura fereastră a unicei camere ocupată de singuraticul domn Grainger.

Îi spunea Caroline pentru că era o poză care semăna cu ea pe coperta unei cărți cu acest nume, la *Pana Lumina Lunii*.

Acum, Merlin Grainger era un tânăr slăbănog de douăzeci și cinci de ani, cu părul închis la culoare și fără mustață sau barbă sau ceva de genul acesta, dar Caroline era orbitoare și grațioasă, cu o încurcătură strălucitoare de unduiri roșcate ce luau locul părului, și genul de trăsături ce îți aminteau de sărutări – genul de trăsături ce credeai că aparțineau primei tale iubiri, dar știai atunci când vedeai o poză veche, că nu era așa. De obicei se îmbrăca în roz sau albastru, dar în ultima vreme purta o rochie neagră, subțire care era evident fala ei, căci de fiecare dată când o purta stătea privind un anume loc de pe perete, unde credea Merlin că trebuia să fie o oglindă. Stătea de obicei în profilul din apropierea ferestrei, dar uneori onora *chaise longue-ul* de lângă lampă și frecvent se înclina pe spate și fuma o țigară aranjându-și mâinile și brațele pe care Merlin le considera foarte grațioase.

Altă dată venise la fereastră și stătuse în cadrul ei într-un mod magnific și privise afară deoarece luna își rătăcise drumul și picura cea mai ciudată și mai transformatoare strălucire în alea dintre ei, transformând desenele lăzilor de gunoi și contururile hainelor într-un

impresionism însuflețit de butoaie de argint și pânze de voal gigantice. Merlin stătea la vedere, mâncând brânză de vaci amestecată cu zahăr și lapte; și atât de repede ajunse la șnurul ferestrei încât vărsă brânza de vaci în poală – și laptele era rece și zahărul lăsa urme pe pantalonii lui și el fu convins că ea îl văzuse în cele din urmă.

Uneori veneau musafiri – bărbați în haine de cină, care stăteau și se înclinau, cu pălăria în mână și haina pe braț, în timp ce vorbeau cu Caroline; se înclinau iarăși și o urmau afară din lumină, evident prinși de un dans sau de un joc. Alți tineri veneau și stăteau și fumau țigări, și păreau că încearcă să îi spună ceva lui Caroline – ea stătea fie în scaunul din profil și îi privea cu atenție înflăcărată sau în *chaise longue*-ul de lângă lampă, arătând într-adevăr foarte minunat și tinerește enigmatică.

Merlin se bucura de aceste vizite. Pe unii dintre bărbați îi aproba. Alții câștigau doar toleranța lui răutăcioasă, pe unul sau doi nu îi plăcea – în special pe cel mai frecvent musafir, un bărbat cu părul negru și cioc negru și suflet negru, care îi părea lui Merlin vag cunoscut, dar pe care nu fusese niciodată capabil să îl recunoască.

Acum, întreaga viață a lui Merlin nu era „prinsă de această aventură pe care o crease”; nu era „cea mai fericită oră din zi”. Nu ajunsese niciodată la timp pentru a o salva pe Caroline de „îmbrățișări”; și nici măcar nu s-a însurat cu ea. Un lucru și mai ciudat decât toate acestea s-a întâmplat, și acest lucru ciudat va fi povestit acum aici. A început într-o după amiază de octombrie când ea intră energic în interiorul plăcut al *Penei Lumina Lunii*.

Era o după-amiază întunecată, ploaie amenințătoare și sfârșitul lumii, și gătită în acel gri mohorât și

straniu în care numai după-amiezele din New York se pot răsfăța. O briză plângea pe străzi, alergând ziarele distruse și bucăți de lucruri, și luminițe perforau toate ferestrele – era atât de pustiu că îți părea rău pentru vârfurile zgârie-norilor pierdute acolo sus în cerul gri și verde închis, și simțai că acum cu siguranță farsa era prea aproape și că în acel moment toate clădirile vor cădea asemenea castelelor din cărți de joc și se vor îngământă într-un morman diabolic plin de praf deasupra tuturor milioanele de oameni ce se presupune că intrau și ieșeau din ele.

Cel puțin, acestea erau genul de gânduri ce apăsau greu pe sufletul lui Merlin Grainger, cum stătea la fereastră așezând o duzină de cărți înapoi pe un rând după vizita ca un ciclon a unei doamne cu garnituri de hermină. Privi afară pe fereastră cuprins de cele mai neplăcute gânduri – despre primele nuvele ale lui H. G. Wells, lovitura Genezei, despre cum Thomas Edison a spus că în treizeci de ani nu vor mai exista locuințe pe insulă ci doar un bazar mare și agitat; apoi îndreptă ultima carte, se întoarse și Caroline intră calmă în magazin.

Era îmbrăcată într-un costum de călătorie elegant, dar obișnuit – își aminti acest lucru când se gândi la ea mai târziu. Fusta era din stofă ecosez, plisată ca o concertina; haina era de un cafeniu proaspăt dar calm; pantofii și ghetrele erau maro și pălăria, mică și cochetă o desăvârșea asemenea vârfului unei cutii de bomboane foarte scumpă și frumos ambalată.

Merlin, fără suflare și uimit, înaintă agitat către ea.

– Bună ziua, spuse el și apoi se opri – de ce, nu știa, excepție făcând faptul că realizează că ceva foarte neobișnuit în viața lui avea să se întâmple și că nu era nevoie

de cuvinte frumoase ci de tăcere și de volumul potrivit din atenția celui ce așteaptă.

Și în acel minut dinainte de a începe să se întâmple acel lucru el avu senzația unei secunde lipsite de suflare suspendată în timp; văzu prin paravanul din sticlă ce limita biroul mic capul conic răutăcios al angajatorului său, domnul *Pana Lumina Lunii*, aplecat peste corespondență. Le văzu pe domnișoara McCracken și domnișoara Masters ca două pete de păr căzând peste maldărele de hârtie; văzu lampa stacojie de deasupra și observă cu un strop de plăcere cât de plăcut și romantic făcea să pară librăria.

Apoi se întâmplă ceva sau mai degrabă avea să se întâmple. Caroline ridică un volum de poeme ce zăcea pierdut pe un teanc, îl pipăi absent cu mâna ei subțire și albă și brusc, cu un gest lejer, îl aruncă spre tavan unde dispăru în lampa stacojie și rămase acolo, apărând prin mătasea luminată ca un dreptunghi întunecat și proeminent.

O încântă – izbucni într-un râs tineresc, contagios la care Merlin luă parte imediat.

– A rămas sus! strigă ea vesel. A rămas sus, nu-i așa? Amândorura li se părea culmea absurdității. Râsetele lor se amestecară, umplură librăria și Merlin fu fericit să afle că vocea ei era bogată și plină de magie.

– Încearcă alta, se trezi el sugerând, încearcă una roșie.

La auzul acestor cuvinte, râsul ei spori și trebui să își odihneasă mâinile pe stivă pentru a se potoli.

– Încearcă alta, reuși ea să articuleze între hohotele de râs. O, asta-i bună, încearcă alta!

– Încearcă două.

– Da, încearcă două. Am să mă sufoc de râs dacă nu mă opresc. Începe.

Un diamant
mare cât Ritz-ul

Capitolul I

John T. Unger provenea dintr-o familie care era cunoscută de mai multe generații în Hades, un orașel mic de pe malul râului Mississippi. Tatăl lui John găzduise campionatul de golf pentru amatori, pentru mulți un concurs pasionant; doamna Unger era cunoscută drept o „turnătoare intrigantă“ cum spunea o expresie locală, datorită discursurilor ei politice; iar tânărul John T. Unger, care de-abia împlinise șaisprezece ani, dansase toate dansurile din New York înainte de a-și pune pantalonii lungi. Și acum, urma să plece de acasă pentru o anumită perioadă de timp. Acel respect pentru educație din Noua Anglie care este blestemul tuturor provinciailor și care seacă anual cei mai promițători tineri, se abătuse și asupra părinților lui. Nimic nu li se părea mai potrivit decât plecarea fiului lor la școala St. Midas de lângă Boston pentru că Hades era prea mic pentru a-l găzdui pe iubitul și dăruitul lor fiu.

Acum, în Hades după cum știți dacă ați fost vreodată acolo, numele celor mai la modă școli preparatoare și colegii însemnau foarte puțin. Locuitorii fuseseră atâta timp despărțiți de lume încât, deși făceau un spectacol din a fi la curent în materie de haine, maniere și literatură, depindeau în mare măsură de gura lumii, iar o ceremonie care în Hades ar fi fost considerată elaborată, fără îndoială că ar fi fost comentată de o prințesă din Chicago ca „poate un pic de prost gust“.

John T. Unger se pregătea de plecare. Doamna Unger, cu îngâmfare maternă, îi împacheta geamantanele pline de costume de in și ventilatoare electrice, iar domnul Unger îi dădu fiului său un portofel plin cu bani.

– Să nu uiți că ești întotdeauna binevenit aici, spuse el. Poți fi sigur că îți vom păstra locul cald, băiete.

– Știu, răspuse John răgușit.

– Nu uita cine ești și de unde vii, continuă tatăl mândru, și că nimic nu te poate atinge. Ești un Unger din Hades.

Își strânseseră mâinile, apoi John plecă cu lacrimi și roindu-i din ochi. Zece minute mai târziu trecuse de limitele orașului și se opri pentru a mai privi pentru ultima dată în urmă. Deasupra porților motto-ul victorian demodat i se părea ciudat de atrăgător. Tatăl lui încercase de mai multe ori să îl schimbe cu ceva mai puternic, mai inspirant cum ar fi „Hades – oportunitatea dumneavoastră“, sau doar un simplu „Bine ați venit“ peste o strângere de mână călduroasă făcută din becuri. Vechiul motto era puțin cam deprimant se gândise domnul Unger, dar în acest moment...

John privi pentru ultima oară în urmă și apoi își îndreptă privirea spre destinația lui. În timp ce se întorcea, luminile Hades-ului pe cer păreau pline de căldură și frumusețe pătimașă.

Școala St. Midas se află la o jumătate de oră de Boston dacă mergi într-o mașină cu motor, Rolls-Pierce. Distanța reală nu va fi niciodată cunoscută, deoarece nimeni, cu excepția lui John T. Unger, nu ajunsese vreodată acolo într-un Rolls-Pierce și probabil că nimeni nu va mai ajunge. St. Midas este cea mai scumpă și exclusivistă școală preparatoare pentru băieți, din lume.

Primii doi ani petrecuți de John acolo au trecut plăcut. Tații celorlalți băieți erau niște regi ai banilor și John își petrecea verile vizitând reședințe la modă. În timp ce el era foarte atașat de toți băieții pe care îi vizita, tații lor îl impresionau, fiind un exemplu pentru el și în modul lui copilăresc se minuna frecvent de asemănarea lor excepțională. Când le spunea unde se află casa lui, ei întrebau joviali „E o zonă fierbinte?” și John afișa un zâmbet ușor și răspundea „E cu siguranță”. Ar fi dat un răspuns mai prietenos dacă nu ar fi făcut toți această glumă, care în cel mai bun caz varia cu „Este suficient de fierbinte zona pentru tine?” pe care o ura la fel de mult.

La mijlocul celui de-al doilea an de școală, un băiat liniștit, chipeș, numit Percy Washington fusese așezat în bancă cu John. Noul venit avea un comportament plăcut și era excepțional de bine îmbrăcat chiar și pentru St. Midas, dar dintr-un oarecare motiv se ținea departe de ceilalți băieți. Singura persoană de care se apropiase era John T. Unger, dar nici măcar lui John nu îi spunea absolut nimic cu privire la casa și familia lui. Că era bogat se înțelegea de la sine, dar înafara acestor câteva deducții John știa puține despre prietenul lui; așadar, curiozitatea lui avea să fie pe deplin satisfăcută când Percy îl invită să își petreacă vara la casa lui „în Vest”. Acceptă, fără să ezite.

De-abia când se aflau în tren Percy deveni, pentru prima dată, foarte comunicativ. Într-una din zile când

mâncau prânzul în vagonul restaurant și discutau caracterele imperfecte ale unora dintre băieții de la școală, Percy schimbă brusc tonul și făcu o remarcă directă.

– Tatăl meu, spuse el, este de departe cel mai bogat om din lume.

– Aha, spuse John politicos. Nu știa cum să răspundă la ceea ce i se spusese. Se gândi la „foarte bine“, dar suna gol și era pe punctul de a spune „Serios?“, dar se abținu deoarece putea părea că l-ar lua pe Percy la întrebări. Și la o asemenea declarație nu se pun întrebări.

– De departe cel mai bogat, repetă Percy.

– Am citit în Almanahul Lumii, începu John, că a fost un om în America cu un venit mai mare de cinci milioane pe an și patru oameni cu venituri mai mari de trei milioane pe an, și...

– O, un nimic. Gura lui Percy luase o formă care trăda dispreț. Capitaliști vânzători de penny, financieri mărunți, comercianți neînsemnați și cămătari. Tatăl meu ar putea să îi cumpere cu totul și fără ca ei să știe că a făcut acest lucru.

– Dar cum reușește...

– De ce nu i-au calculat impozitul? Pentru că nu plătește nici unul. Sau plătește unul mic, dar nu cât pentru venitul real.

– Cu siguranță e foarte bogat, spuse John simplu. Mă bucur. Îmi plac oamenii foarte bogați. Cu cât cineva este mai bogat, cu atât îmi place mai mult. Pe fața lui întunecată se citea o profundă sinceritate. I-am vizitat pe Schnlitzer-Murphy Paștele trecut. Vivian Schnlitzer-Murphy avea rubine mari cât oul de găină și safire care erau ca globurile cu bec în interior.

– Îmi plac bijuteriile, aprobă Percy entuziast. Bineînțeles, nu aș vrea ca cineva de la școală să știe acest

lucru, dar am o adevărată colecție personală. Obişnuiam să le colecționez în loc de timbre.

– Şi diamante, continuă John cu nerăbdare.

Schnitzer-Murphy aveau diamante cât nucile de mari.

– Asta-i nimic. Percy se aplecă spre el și îi șopti. Asta-i absolut nimic. Tatăl meu are un diamant mai mare decât Hotelul Ritz-Carlton.

Scott F. Fitzgerald

America anilor '20 avea să cunoască o perioadă a dezlănțuirilor, în care cele mai mari preocupări ale oamenilor erau: teama de o viață plină de greutate și venerarea succesului. *Scott F. Fitzgerald* (24 septembrie 1896 - 21 decembrie 1940) avea parcă o presimțire că această perioadă va avea un sfârșit tragic, atât pentru el cât și pentru întreaga Americă. De aceea „Toate poveștile care îmi veneau în minte purtau în ele amprenta dezastrului“.

Fitzgerald a fost dintotdeauna parte a „societății înalte“, s-a născut într-o familie bogată, care i-a asigurat o educație bună la Universitatea Princeton, iar la numai 24 de ani devenise deja un scriitor recunoscut. Anii '20 au reprezentat o perioadă de mare inspirație pentru el, în care a publicat un număr impresionant de mare de povestiri, de unde nu au întârziat să apară și banii pentru călătoriile în Europa și petrecerile decadente. Scrierile lui deveniseră extrem de cunoscute datorită abordărilor moderne și a stilului ușor de citit.

Alături de povestirile publicate, celebritatea i-a fost adusă și de bine cunoscutul roman *Marele Gatsby* despre care criticii au afirmat că este unul dintre cele mai valoroase romane ale secolului 20, pentru felul în care a prezentat credințele americanilor, inclusiv faptul că banii pot cumpăra totul.

Simbolistica bogată, personaje tragice care „nu trec testul realității“, critica socială subtilă și analiza psihologică de tip realist sunt doar o parte din valorile ce caracterizează opera lui Fitzgerald.

Cuprins

Strania poveste a lui Benjamin Button	5
Tarquin din Cheapside.....	57
O, Vrăjitoare roșcată!.....	71
Un diamant mare cât Ritz-ul	119

În curs de apariție la
TKJ PUBLISHING HOUSE

MAY DAY

...și alte povestiri din epoca jazz-ului

SCOTT F. FITZGERALD

Dacă ți-a plăcut această carte, încearcă și alte povestiri semnate de același autor. Fascinanta lume a lui Fitzgerald o regăsești și în volumul: MAY DAY ...ȘI ALTE POVESTIRI DIN EPOCA JAZZ-ULUI.

Acest volum se evidențiază prin includerea uneia dintre cele mai de succes nuvele, *May Day*, comparată cu un roman datorită intrigii și a personajelor.

Dialogurile sunt strălucitor de reale. Personajele și cursul acțiunii te țin cu sufletul la gură. Și există acele situații la care numai Fitzgerald putea visa, dar care par la fel de naturale ca viața.

Aceste povestiri, asemenea celor mai bune romane scrise de el, împletesc fascinația lui Fitzgerald față de bogăție cu conștientizarea unei lumi mult mai complexe, creând o critică socială subtilă.

AZIYADE • FANTOMA ORIENTULUI

PIERRE LOTI

Aziyadé este un roman semi-autobiografic, bazat pe jurnalul ținut timp de trei luni de Pierre Loti, în perioada în care a fost ofițer de marină francez în Grecia și Istanbul. În el se regăsește povestea lui Loti, în vârstă de 27 de ani implicat într-o relație amoroasă tainică cu o cadână din harem numită Aziyadé care avea doar 18 ani. Deși Aziyadé a fost una dintre multele cuceriri din viața aventuroasă a romanticului Loti, ea a fost dragostea vieții lui, el purtând tot restul vieții un inel de aur inscripționat cu numele ei.

Totodată, cartea descrie și dragostea lui Loti pentru cultura turcă, sentiment ce va deveni partea centrală a ființei sale „exotice”.

Aziyadé, unul dintre cele mai frumoase romane de dragoste scrise vreodată se continuă cu *Fantoma Orientului*, acesta fiind un ultim omagiu adus aceleia care a fost stăpâna inimii lui.